

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ПАРАШКЕВАНОВА СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба no. 72855/01)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

3 май 2007 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

03/08/2007г.

Това решение става окончателно при наличие на обстоятелствата, упоменати в чл. 44 § 2 на Конвенцията. Същото може да претърпи редакционни промени.

По делото Парашкеванова срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като Камара в състав:

Г-н П. ЛОРЕНЦЕН [P. LORENZEN], *председател*,
Г-жа С. БОТУШАРОВА [S. BOTOUSCHAROVA],
Г-н К. ЮНГВИРТ [K. JUNGWIERT],
Г-н В. БУТКЕВИЧ [V. BUTKEVYCH]
Г-жа М. ЦАЦА-НИКОЛОВСКА [M. TSATSA-NIKOLOVSKA]
Г-н Р. МАРУСТЕ [R. MARUSTE]
Г-н М. ВИЛИДЖЪР [M. VILLIGER], *съдии*,
и г-жа К. ВЕСТЕРДИК [C. WESTERDIEK], *секретар на*

отделението

След като обсъди въпросите в закрито заседание, проведено на 3 април 2007 г., постановява следното решение, прието на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (но. 72855/01) срещу Република България, подадена пред Съда съгласно чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (наричана по-долу за краткост Конвенцията) от българската гражданка г-жа Галина Николаева Парашкеванова, родена през 1953 г. и живуща в София (наричана по-долу за краткост жалбоподателка) на 26 май 2001 г.

2. Жалбоподателката е представлявана от г-жа В. Вандова и г-жа Й. Вандова, адвокати, практикуващи в гр. София. Българското правителство (наричано по-долу за краткост Правителството) е представлявано от своя агент г-жа М. Караджова от Министерството на правосъдието.

3. На 9 септември 2005 г. Съдът решава да съобщи жалбата на Правителството. Като прилага чл. 29 § 3 от Конвенцията, той решава да се произнесе едновременно по допустимостта и съществуването на жалбата.

ФАКТИТЕ

ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

4. На 1 декември 1994 г. жалбоподателката става изпълнителен директор на Асоциацията на българските книгоиздатели (наричана по-долу за краткост асоциацията). На 30 септември 1996 г. тя е освободена от поста.

5. На 21 ноември 1996 г. жалбоподателката завежда иск за отмяна на незаконно уволнение срещу асоциацията. Тя претендира за възстановяване на работа и за обезщетение за вреди.

6. С решение от 4 юни 1997 г. Софийският районен съд обявява уволнението на жалбоподателката за незаконосъобразно. Съдът постановява съответно възстановяването ѝ на работа и ѝ присъжда обезщетение за вреди.

7. На 23 юни 1997 г. асоциацията обжалва.

8. На 26 юни 1997 г. Софийският районен съд указва на асоциацията да заплати държавните такси по жалбата в срок от седем дни. Тези указания са връчени на асоциацията на 27 октомври 1997 г.

9. На 28 ноември 1997 г. Софийският районен съд прекратява производството, като констатира, че асоциацията не е заплатила таксите в дадения срок.

10. Копие от решението за прекратяване на производството е връчено на асоциацията на 16 март 1998 г. На 20 март 1998 г. тя го обжалва пред Софийски градски съд, като твърди, че таксите всъщност са били платени навреме. На 8 май 1998 г. Софийският градски съд удовлетворява жалбата, като постановява, че таксите са били заплатени в дадения срок. На 25 май 1998 г. делото се връща в Софийски районен съд за по-нататъшно придвижване.

11. На 29 май 1998 г. Софийският районен съд указва на асоциацията да посочи основанията за обжалване заедно с новите доказателства, които следва да бъдат събрани, както и да представи писмените доказателства, на които се основава жалбата. Тези указания не са връчени на адвоката на асоциацията. Според жалбоподателката, съдебният призовкар ги е върнал, като е отбелязал, че портиерът на сградата, където се предполага да се намира кантората на адвоката, го е информирал, че кантората всъщност не е там. На 1 юли 1998 г. Софийският районен съд разпорежда копие от решението да се връчи на адвоката отново. Не е ясно дали разпореждането е изпълнено.

12. На 19 април 1999 г. Софийският районен съд отменя определението си от 29 май 1998 г. и решава да придвижи жалбата без допълнителни данни от страна на асоциацията. Съответно, копие от жалбата е връчено на адвоката на жалбоподателката същия ден и на 29 април 1999 г. делото е изпратено в Софийски градски съд.

13. На 18 май 1999 г. Софийски градски съд указва на асоциацията да посочи в срок от четиринадесет дни основанията за обжалване и доказателствата, които следва да се съберат, което е задължително според междувременно влязло в сила изменение на Гражданския процесуален кодекс. Според жалбоподателката, опитът тези указания да бъдат връчени на асоциацията на 27 май 1999 г. се проваля, тъй като съдебният призовкар не я открива на посочения адрес. Указанията са връчени на 2 май 2000 г.

14. На 12 януари 2001 г. Софийският градски съд, като констатира, че асоциацията не е изпълнила указанията му, прекратява производството. Копие от решението е връчено на жалбоподателката на 17 януари 2001 г., а на асоциацията – на 5 февруари 2001 г. Никоя от страните не обжалва. Съответно, решението на Софийския районен съд от 4 юни 1997 г. влиза в сила през февруари 2001 г.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

15. Жалбоподателката се оплаква, че продължителността на производството е била несъвместима с изискването за „разумен срок“ по чл. 6 § 1 от Конвенцията, който гласи:

“Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения... има право на... гледане на неговото дело в разумен срок от... съд...”

16. Правителството оспорва този аргумент.

17. Периодът, който следва да се вземе предвид, започва на 21 ноември 1996 г., когато жалбоподателката подава искова молба (вж. пар. 5 по-горе) и завършва през февруари 2001 г., когато влиза в сила решението на Софийския районен съд (вж. пар. 14 по-горе). Следователно, той продължава четири години и близо три месеца.

A. Допустимост

18. Съдът смята, че жалбата не е явно необоснована по смисъла на чл. 35 § 3 от Конвенцията. Той отбелязва също, че тя не покрива нито едно от другите основания за недопустимост. Ето защо тя следва да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

19. Съдът подчертава, че разумността на срока на производството следва да се преценява в светлината на обстоятелствата по делото и с оглед на следните критерии: сложността на делото, поведението на жалбоподателя и на съответните власти и това какъв е залогът за жалбоподателя в конкретния правен спор (вж., сред многото други източници, решението по делото *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII). Специално усърдие е необходимо по трудовоправни спорове (вж., сред многото други източници, решението по делото *Ruotolo v. Italy*, judgment of 27 February 1992, Series A no. 230-D, p. 39, § 17 *in limine*). При гражданските производства съдилищата следва да направят всичко възможно делата да се разглеждат в разумен срок, както се изисква от чл. 6 § 1, даже в системи, където процесуалната инициатива е оставена на страните (вж., сред многото други източници, решението по делото *Buchholz v. Germany*, judgment of 6 May 1981, Series A no. 42, p. 16, § 50).

20. Съдът намира, че делото не е било сложно от фактическа или от правна гледна точка. И действително, първоинстанционният съд го решава за по-малко от седем месеца (вж. пар. 5 и 6 по-горе). Цялото по-нататъшно забавяне от повече от три и половина години се дължи на неорганизирания начин, по който съдилищата придвижват жалбата на асоциацията-ответник срещу решението на първоинстанционния съд. Около година от това време е заета с усилия да се разреши сравнително прост въпрос – заплащането на такси по жалбата (вж. пар. 7-10 по-горе). Следващата – по-дълга – част от периода минава в усилия жалбата на асоциацията да се приведе в съответствие с изменените изисквания на Гражданския процесуален кодекс (вж. пар. 11-14 по-горе). Макар промяната в процесуалното законодателство да може да обоснове известно забавяне, Съдът отбелязва, че националните съдилища решават проблема след повече от две и половина години. Значителна част от това време е загубена в трудности – каквато и да е била тяхната причина – при връчването на съответните книжа (вж. пар. 11 и 13 по-горе). Тези интервали от време изглеждат прекомерни, особено с оглед на това, че производството засяга трудовоправното положение на жалбоподателката.

21. В светлината на критериите, изложени в неговата практика, и особено с оглед на залога за жалбоподателката в това производство и на вината на властите за забавянията, Съдът е на мнение, че продължителността на производството не отговаря на изискването за разумен срок. Ето защо е налице нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията.

II. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛ. 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

22. Чл. 41 от Конвенцията гласи:

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

23. Жалбоподателката претендира за 683 евро материални щети. Тя твърди, че това е сумата, присъдена ѝ от Софийския районен съд, която тя така и не е получила. Жалбоподателката претендира и за 20 000 евро неимуществени вреди.

24. Правителството не предоставя становище по въпроса.

25. Съдът не открива достатъчна причинно-следствена връзка между установеното нарушение и претендираните материални щети; ето защо той отхвърля тази претенция. От друга страна, той смята, че продължителността на производството, касаещо трудовоправното отношение на жалбоподателката, следва да ѝ е причинило известно чувство на безсилие. Ето защо Съдът присъжда на жалбоподателката 1400 евро, плюс всякакви данъци, които биха могли да се начислят.

Б. Разходи и разноски

26. Жалбоподателката претендира за възстановяване на 3200 евро разходи и разноски по делото пред Съда.

27. Правителството не предоставя становище по въпроса.

28. Според практиката на Съда жалбоподателите имат право разходите и разноските им да бъдат възстановени само доколкото е доказано, че те са били действително направени, нужни и разумни като размер. По настоящото дело, като има предвид информацията, с която разполага, и горните критерии, Съдът смята за разумно да присъди сумата от 500 евро, плюс всякакви данъци, които биха могли да се начислят.

В. Лихва за забава

29. Съдът счита за уместно лихвата за неизпълнение да бъде обвързана с пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* жалбата за допустима;
2. *Приема*, че е налице нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията;
3. *Приема*
 - (а) че държавата-ответник следва да плати на жалбоподателката, в рамките на три месеца, след като настоящото решение стане окончателно по смисъла на чл. 44 § 2 от Конвенцията, 1900 (хиляда и деветстотин) евро обезщетение за неимуществени вреди и възстановяване на разходи и разноси, плюс всякакви данъци, които биха могли да се начислят;
 - (б) че от изтичането на упоменатия по-горе тримесечен срок до плащането се дължи проста лихва върху горепосочените суми в размер равен на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта;
4. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателката за справедливо удовлетворение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 3 май 2007 г., в съответствие с член 77, §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пер Лоренцен
Председател